

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

2013/2004(INL)

14.1.2014

ARVAMUS

Esitaja: kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Saaja: naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon

Soovitused komisjonile naistevastase vägivalla vastu võitlemise kohta
(2013/2004(INL))

Arvamuse koostaja: Roberta Angelilli

(Algatus – kodukorra artikkel 42)

PA_NonLeg_art42

ETTEPANEKUD

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon palub vastutaval naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. rõhutab, et vastavalt ELi lepingu artikli 3 lõikele 2 peaks liit moodustama oma kodanikele vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva sisepiirideta ala, kus isikute vaba liikumine on tagatud koos sobivate meetmetega, mis on seotud muu hulgas kuritegevuse ennetamise ja selle vastu võitlemisega;
2. rõhutab, et Euroopa Liidu lepingu artikli 2 kohaselt rajaneb Euroopa Liit sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, võrdsus, õigusriik ning isiku inimõiguste austamine ühiskonnas, kus muu hulgas valitseb võrdsus naiste ja meeste vahel ning inimeste heaolu (ELi lepingu artikli 3 lõige 1);
3. märgib, et naistevastane vägivald on mõiste, millega kirjeldatakse vägivaldaakte, kus vägivalda vorm on suunatud naiste vastu ning kus ohvri sugu on peamine motiiv; naistevastaseid vägivaldaakte on palju ning need võivad hõlmata vägivalda lähisuhetes, vägistamist, sealhulgas abielusisest vägistamist, kaasavaraga seotud vägivalda, naiste suguelundite moonutamist, happe viskamist, sundabielusid, seksuaalset väärkohtlemist, sunniviisilist prostitutsiooni ja pornograafiat, naistega kauplemist ning sunnitud enesetappu, kuid ei piirdu nendega; on seisukohal, et naistevastane vägivald kujutab endast tõsist inimõiguste rikkumist, mida ei tohiks kunagi õigustada usu, kultuuri ega traditsioonidega;
4. tuletab meelde, et Lissaboni lepingus kindlaks määratud õigusraamistik pakub ELi tasandil uusi võimalusi suuremaks koostööks kriminaalõiguspoliitika vallas, sest see võimaldab institutsioonidel ja liikmesriikidel teha koostööd kindlatel alustel ja loob igasuguse naistevastase vägivalda ja naiste diskrimineerimise vastu võitlemise valdkonnas ühtse ELi õiguskultuuri, mis on kooskõlas riigisiseste õigussüsteemide ja -traditsioonidega, kuid ei asenda neid;
5. avaldab kahetsust, et Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalda ja perevägivalda ennetamise ja tõkestamise konventsiooni (Istanbuli konventsiooni) on ratifitseerinud ainult kolm ELi liikmesriiki; kutsub liikmesriike üles nimetatud konventsiooni kiiresti ratifitseerima ja kutsub komisjoni üles alustama menetlust ka ELi ühinemiseks;
6. tuletab meelde, et naistevastase vägivalda vastu võitlemine on seotud kolme lahutamatu eesmärgiga, milleks on ennetamine, ohvrite kaitsmine ja abistamine ning kuritegude toimepanijate kriminaalvastutusele võtmine;
7. julgustab liikmesriike rakendama ja seejärel jõustama riiklikke õigusakte, millega tunnistatakse kuritegelikuks igasugune naistevastane vägivald, ning kutsub komisjoni üles võtma vastu ELi toimimise lepingu artiklil 84 põhineva seadusandliku akti, mis toetaks liikmesriikide tegevust kuritegevuse ennetamise alal; juhib tähelepanu sellele, et igasuguse naistevastase vägivalda vastu võitlemiseks ja selle kaotamiseks on vaja

terviklikku ja mitut valdkonda hõlmavat Euroopa strateegiat (sealhulgas sotsiaalseid, poliitilisi ja õiguslikke meetmeid), nagu on ette nähtud 2010. aastal Stockholmi programmi rakendamise tegevuskavas, et kaitsta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal märgatavalt ja tõhusalt naiste puutumatust, võrdsust (ELi lepingu artikkel 2) ja heaolu (ELi lepingu artikli 3 lõige 1); märgib, et sellises strateegias tuleks pöörata erilist tähelepanu haavatavatele rühmadele, näiteks eakatele, puuetega inimestele, sisserändajatele ning homo-, bi- ja transseksuaalidele, ning et see peaks hõlmama ka meetmeid, millega toetatakse vägivalda kogema pidanud lapsi ja tunnistatakse sellised lapsed kuriteo ohvriteks;

8. tuletab meelde, et Euroopa multikultuurne olemus on rikastav, samas ei tohi kultuuriline kuuluvus mingil juhul olla vägivalda õigustuseks; tunneb eriti muret vähemusse, eriti etnilisse vähemusse kuuluvate naiste, puuetega, lesbiliste, biseksuaalsete, transgeensete või mõlemasooliste naiste, usuvähemusse kuuluvate naiste ning oma noore või kõrge vanuse tõttu haavatavate naiste diskrimineerimise ja nende vastu suunatud vägivalda üle; palub komisjonil, Euroopa välisteenistusel ja liikmesriikidel oma sellealastes meetmetes mitmekordset diskrimineerimist arvesse võtta;
9. tuletab meelde, et naistevastane vägivald ei jää ainult Euroopa piiridesse; mõistab sügavalt hukka naiste vastu suunatud seksuaalse vägivalda pideva kasutamise sõjarelvana ning kutsub komisjoni ja liikmesriike üles käsitlema naiste vastu suunatud vägivalda küsimust koostöö- ja arenguprogrammides; rõhutab, et rahvusvahelise õiguse austamise, konfliktides väärkoheldud naistele ja tütarlastele asjakohase arstiabi ja psühholoogilise toe ning ohvrite kaitse tagamiseks on vaja rohkem tegusid;
10. on arvamusel, et selle arutelu keskmes peaks olema reproduktiivtervisealane poliitika;
11. palub nõukogul liigitada naistevastase vägivalda eriti ohtlikuks kuriteoliigiks ELi toimimise lepingu artikli 83 lõike 1 tähenduses, kuna selliste kuritegude vastu tuleb võidelda ühiselt, ning võtta vastu kuritegude ja karistuste määratlusi puudutavad miinimumnormid, tagades samas, et liidu kriminaalõigusnorme käsitlevad ettepanekud on täielikus kooskõlas subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttega; kutsub liikmesriike tungivalt üles naistevastaste vägivaldaaktide toimepanijaid vastutusele võtma;
12. julgustab liikmesriike võtma siseriiklikke meetmeid soopõhise vägivallaga kokku puutunud laste abistamiseks, võttes arvesse, et kui sellega ei tegeleta, võib kõnealusel vägivallavormil olla sellega tahtmatult kokku puutunud lastele märkimisväärne ja pikaajaline käitumuslik, emotsionaalne ja füüsiline mõju;
13. rõhutab vajadust tegeleda soolise diskrimineerimisega mitmekordse diskrimineerimise kontekstis, et tagada naistevastast vihkamist õhutavate avalduste ja naistevastaste vihakuritegude uurimine, tunnistada naiste tapmine nende soo tõttu feminitsiidiks, võtta vastu kriminaalõigusakte, millega keelatakse igasugune vihale õhutamine, kaasa arvatud soo alusel, ning tagada naistevastaste vihakuritegude ohvrite õigused;

14. palub liikmesriikidel tagada, et ohvritele, kelle riigis viibimise õigus sõltub liikmesriigi õigusega tunnustatud abikaasa või partneri elamisloast, antakse sõltumatu elamisluba;
15. palub tungivalt, et liikmesriigid võtaksid üle direktiivid 2012/29/EL, 2011/99/EL, 2011/92/EL ja 2011/36/EL, ning palub komisjonil jälgida tähelepanelikult nende rakendamist;
16. kutsub liikmesriike üles andma ohvritele kiiret ja asjakohast teavet kaitse, abi ning olemasolevate õiguslike meetmete kohta, sh laste kaitset käsitlevate sätete ja olemasolevate juhiste kohta, et võimaldada naistel murda läbi vaikusest, üksindusest, süüme ja hirmu nõiaringist; leiab, et suurem koostöö politsei, õigusasutuste ja muude riigiasutuste ning soopõhise vägivalda vastu aktiivselt võitleva kodanikuühiskonna vahel on oluline selleks, et innustada naisi vägivalda hukka mõistma ning selle kohta tunnistusi andma;
17. on arvamusel, et naistevastase vägivalda vastu tõhusalt võitlemiseks on vaja muuta suhtumist naistesse ja tütarlastesse ühiskonnas, kus naisi kujutatakse liiga sageli teisejärgulises rollis ning nendevastane vägivald on liiga sageli lubatud või alahinnatud; rõhutab sellega seoses, et haridussüsteemil võib olla esmane roll naiste ja meeste sotsiaal-kultuuriliste käitumismallide muutmisel, et kõrvaldada diskrimineerimisel või meeste ja naiste rolli stereotüüpsetel mudelitel põhinevad eelarvamused, traditsioonid, kombed ja muud tavad;
18. kutsub liikmesriike üles läbi viima avalikke teavituskampaaniaid ja võtma teadlikkuse tõstmiseks meetmeid, milles rõhutatakse meeste ja poiste vastutust ja otsustavat rolli naistevastase vägivalda likvideerimise protsessis; peab sellega seoses väga oluliseks konkreetsetel meestele ja poistele suunatud teadlikkuse tõstmise poliitika ja kampaaniate edendamist ja toetamist;
19. kutsub liikmesriike üles jagama komisjoni toetusel parimaid tavasid riiklike strateegiate, nende rakendamiseks eraldatud vahendite, partnerluste, eriprojektide, ohvritele ja spetsialistidele suunatud teavituskampaaniate ning saavutatud tulemuste osas;
20. arvestades, et naistevastase vägivalda tegeliku ulatuse ja selle tagajärgede mõistmiseks on äärmiselt tähtis koguda sooliselt eristatud andmeid, mis on kvalitatiivselt ja kvantitatiivselt võrreldavad ning regulaarselt ajakohastatud, kuna see võimaldab töötada välja tõhusad poliitilised põhimõtted, strateegiad ja meetmed;
21. väljendab heameelt ajavahemikuks 2014–2020 kehtestatud õiguste, võrdõiguslikkuse ja kodakondsuse programmi üle, mille eesmärkide hulgas on ette nähtud soolise võrdõiguslikkuse edendamine ja kõikide laste- ja naistevastaste ja teiste riskirühmade vastaste vägivaldavormide vastu võitlemine ning sellise vägivalda ohvrite kaitsmine;

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	9.1.2014
Lõpphääletuse tulemus	+: 47 -: 2 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Jan Philipp Albrecht, Roberta Angelilli, Edit Bauer, Emine Bozkurt, Salvatore Caronna, Philip Claeys, Carlos Coelho, Ioan Enciu, Frank Engel, Cornelia Ernst, Tanja Fajon, Kinga Gál, Kinga Göncz, Nathalie Griesbeck, Sylvie Guillaume, Salvatore Iacolino, Sophia in 't Veld, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Timothy Kirkhope, Baroness Sarah Ludford, Svetoslav Hristov Malinov, Véronique Mathieu Houillon, Anthea McIntyre, Claude Moraes, Antigoni Papadopoulou, Judith Sargentini, Birgit Sippel, Csaba Sógor, Renate Sommer, Wim van de Camp, Axel Voss, Renate Weber, Cecilia Wikström, Tatjana Ždanoka, Auke Zijlstra
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Alexander Alvaro, Lorenzo Fontana, Mariya Gabriel, Stanimir Ilchev, Ulrike Lunacek, Hubert Pirker, Zuzana Roithová, Joanna Senyszyn, Marie-Christine Vergiat
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Leonardo Domenici, Christian Engström, Enrique Guerrero Salom, Nadja Hirsch, Olle Ludvigsson